

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW:
— GARASSYZ, HEMIŞELIK BITARAP TÜRKMENISTAN BU GÜN BEÝIK TARYHY
DÖWRE GADAM BASYP, GURMAK WE DÖRETMEK ÝOLY BILEN ÖNE BARÝAR.

XXI ASYR BILIM, YLYM ASYRYDYR

MUGALLYMLAR GAZETI

ESASLANDYRYJYSY —
TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETI

2026-njy ýylyň 11-nji maýy

№ 37
(10479)

DUŞENBE

Gazet 1952-nji ýylyň
 11-nji ýanwaryndan bäri çykýar.

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedowyň täze «Gadamly» gury yük gämisini ýüzüşe goýbermek dabarasynda eden

ÇYKYŞY

(Türkmenbaşy şäheri, 2026-njy ýylyň 8-nji maýy)

Eziz watandaşlar!
Hormatly myhmanlar!
 Biz şu gün ýurdumyzyň Balkan welaýatynyň Türkmenbaşy şäherindäki Türkmenbaşy Halkara deňiz portunda täze «Gadamly» gury yük gämisini ýüzüşe goýbermek dabarasyna gatnaşarys. Men siziň ähliňizi bu şatlykly waka bilen tüýs ýürekden gutlaýaryn.

Hormatly adamlar!
 Berkarar döwletin täze eýýamynyň Gal-kynsý döwründe ýurdumyzyň ulag we aragatnaşyk toplumyny ösdürmek boýunça maksatnamalaýyn işler durmuşa geçirilýär. Ulag ulgamynyň maddy-enjamlaýyn binaýady yzygiderli döwrebaplaşdyrylýar. Türkmenistanyň ulag-logistika ulgamyny ösdürmek, milli deňiz pudagyny kämilleşdirmek maksady bilen, ýolagçy we yük dolanyşygynyň möçberini yzygiderli artdyrylýar. Ustaşyr, halkara yük gatnawlaryny has-da giňeltmek üçin netijeli işler alnyp barylýar. Gündogar — Gündogar, Demirgazyk — Gündogar ugurlary boýunça halkara ustaşyr ulag geçelgelerini ösdürmekde Türkmenistanyň möhüm ornuny aýratyn bellemek isleýäris. Şunuň bilen baglylykda, ýurdumyza täze demir we awtoulag ýollaryny, döwrebap Halkara howa menzillerini, Türkmenbaşy Halkara deňiz portuny öz içine alýan kuwwatly ulag-logistika ulgamy döredildi.

Bitarap döwletimiz ulag diplomatiýasyny yzygiderli ösdürip, halkara guramalar bilen netijeli gatnaşyklary alyp barýar. 2013-nji ýyldan bäri ýurdumyzyň başlangyjy bilen Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy tarapyndan halkara ulag hyzmatdaşlygyny ösdürmek boýunça 6 sany Karamama kabul edildi. Bu möhüm Kararnamalar dünýä jemgyýetçiliginde giň goldaw tapdy. 2016-njy ýylda Aşgabatda Birleşen Milletler Guramasynyň Dumukly ulag ulgamy boýunça birinji ählumumy maslahaty ýokary derejede geçirildi. Şeýle hem ýurdumyza ulag-logistika ulgamyndaky hyzmatdaşlygy ösdürmäge bagyşlanan köp sanly halkara maslahatlar, sergiler we beýleki çäreler yzygiderli geçirilýär.

Hormatly dabara gatnaşyjylar!
 Häzirki döwürde biz gadymy Beýik Ýüpek ýoluny döwrebap görnüşde dikeltmek ugrunda ähli tagallalary edýäris. Bu ugurda «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawody» açyk görnüşli paydalar jemgyýetinde hem netijeli işler alnyp barylýar. 2018-nji ýylda Gahryman Arkadagymyzyň ak pata bermegi bilen «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodynyň işe girizilmegi ýurdumyzyň ykdysady kuwwatyny berkitmede möhüm waka boldy. Häzirki wagtda bu zawodyň işi deňiz-derýa ulaglary pudagynyň ösüşine mynasyp goşant goşýar. «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodyna halkara derejede birnäçe şahadatnama gowşuryldy. Munuň özi döwrebap yük gämileriniň gurluşyk işlerini alyp barmakda uly ähmiýete eýedir. Bu günki gün ýurdumyza yük gämisini gurmak boýunça netijeli işler durmuşa geçirilýär.

«Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodynda gurlan «Gadamly» gämisi gury

ýüklere niýetlenendir. Onuň yük göterijiligi 6 müň 100 tonna deň. Häzirki zaman tehnologiýalary bilen üpjün edilen bu gämi her biri 20 tonnalık 240 sany yük konteýnerini daşamaga ukyplydyr. Gämigurluşyk taslamasyny amala aşyrmakda biziň hünärmenlerimiz koreýaly hyzmatdaşlar bilen bilelikde netijeli iş alyp bardylar.

Hormatly adamlar!
 Koreýaly hyzmatdaşlarymyz bilen bilelikde ýerli hünärmenlerimiz tarapyndan şu ýylyň dowamynda yük gämileriniň ýene biri — «Menzil» yük gämisi hem ulanmaga berler. Ýurdumyza yük gämileriniň ulanmaga berilmegi milli deňiz-sowda flotunyň mümkinçiliklerini has-da giňeltmäge ýardam berer. Şeýle hem munuň özi Türkmenbaşy Halkara deňiz portunyň üsti bilen ugradylýan, ýurdumyza getirilýän we ustaşyr geçirilýän yükleriň möçberini artdyrar. Şunuň bilen baglylykda, Hazaryka döwletlere öz ýüzüslerini amala aşyrmakda gämileriň ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň ösmegine mynasyp goşant goşjakdygyna berk ynanyaryn.

Hormatly adamlar!
Gadymly dabara gatnaşyjylar!
 «Garassyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynda Türkmenbaşy Halkara deňiz portunda «Gadamly» yük gämisiniň ýüzüşe goýberilmegi bilen tüýs ýürekden gutlaýaryn. Size berk jan saglyk, maşgala abadançylygyny, alyp barýan işleriňizde uly üstünlikleri arzuw edýäris.

ULAG-LOGISTIKA ULGAMYNYDA TÄZE ÖSÜŞLER

«Garassyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynda ýurdumyzyň sebitlelerini durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň maksatnamasından gelip çykýan wezipelere laýyklykda Balkan welaýatynda sazlaşykly ösüş üpjün edilýär. Şunuň bilen baglylykda, 8-nji maýda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Balkan welaýatyna iş saparyny amala aşyryp, Türkmenbaşy şäherindäki «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodynda täze gurlan «Gadamly» gury yük gämisiniň ýüzüşe goýbermek dabarasyna gatnaşdy.

Döwlet Baştutanymyz Balkan welaýatyna ugramak üçin paýtagtymyzyň Halkara howa menziline geldi we bu ýerden Türkmenbaşy şäherine tarap ugrady. Biraz wagtdan hormatly Prezidentimiz Türkmenbaşy şäheriniň Halkara howa menziline gony. Bu ýerde Arkadagly Gahryman Serdarymyz mähirli garşylandy. Hormatly Prezidentimiz bu ýerden Türkmenbaşy Halkara deňiz portuna tarap ugrady.

Medeniýet we sungat ussatlarynyň çykyşlary bu ýerde guralan dabara baýramçylyk öwüşginini çäýdi. «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodynda täze gurlan «Gadamly» atly gury yük gämisiniň ýüzüşe goýberilmegi mynasybetli ýaýbaňlandyrylan medeni-köpçülikleýin çäreler «Garassyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynyň şanly wakalarynyň many-mazmun taýdan has-da başlaşmagyny şertlendirirdi.

Bu ýerde hormatly Prezidentimiz täze gurlan gury yük gämisiniň ýüzüşe goýbermek dabarasyna mynasybetli çykyş etdi.

Döwlet Baştutanymyz, ilki bilen, Türkmenbaşy şäherindäki Türkmenbaşy Halkara deňiz portunda täze «Gadamly» gury yük gämisiniň ýüzüşe goýbermek dabarasyna gatnaşyjylary şatlykly waka bilen tüýs ýürekden gutlady.

Arkadagly Gahryman Serdarymyz «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodynda gurlan «Gadamly» gämisiniň gury yükleri daşamaga niýetlenendigi, onuň yük göterijiliginiň 6 müň 100 tonnadygyny, häzirki zaman tehnologiýalary bilen üpjün edilen bu gäminin her biri 20 tonnalık 240 sany yük konteýnerini daşamaga ukyplydygyny belledi. Gämigurluşyk taslamasyny amala aşyrmakda türkmen hünärmenleri koreýaly hyzmatdaşlar bilen bilelikde netijeli iş alyp bardylar.

Döwlet Baştutanymyz «Garassyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynda Türkmenbaşy Halkara deňiz portunda «Gadamly» yük gämisiniň ýüzüşe goýberilmegi bilen hemmeleri tüýs ýürekden gutlap, ýurdu-

myzyň Deňiz we derýa ulaglary döwlet gullugynyň işgärlerine, hünärmenlerine berk jan saglyk, maşgala abadançylygyny, alyp barýan işlerinde uly üstünlikleri

gazanmaklaryny arzuw etdi. Soňra taryhy ähmiýetli wakanyň hormatyna guralan dabara gatnaşýan Koreýa Respublikasynyň «Koryo Shipbuilding In-

dustry Technology» kompaniýasynyň prezidenti Çwe Yon Uka söz berildi. Myhman, ilki bilen, bu dabara gatnaşmaga döredilen mümkinçilik üçin hormatly

Prezidentimize we Gahryman Arkadagymyza tüýs ýürekden hoşallyk bildirdi.

Soňra Çwe Yon Uka «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawo-

dynyň hem-de täze gurlan gäminiň ýokary inženerçilik çözümleri we gurnama işleri üçin berlen halkara güwänamalary gowşurdy.

ULAG-LOGISTIKA ULGAMYNYDA TÄZE ÖSÜŞLER

Soňra Fransiýa Respublikasynyň «Bureau Veritas Marine & Offshore» kompaniýasynyň menjeri Samat Kamalowa söz berildi. Myhman türkmen topra-

Prezidentimize «Gadamly» gury ýük gämisiniň ýüzüşe doly taýýardygy barada hasabat berdi. Döwlet Baştutanymyz hasabaty kabul edip, gury ýük gämisiniň gurluşy aýratynlyk-

kybap derejede ýerine ýetirilýändiginiň nobatdaky beýanydyr. Döwlet Baştutanymyz ýene-de bir gezek hemmelere uly üstünlükleri arzuw edip, «Ga-

gynda mähirli kabul edilendigi we bu çäreleriň guramaçylykly geçirilýändigini üçin hormatly Prezidentimize, Gahryman Arkadagymyza sagbolsun aýtdy. «Gadamly» gury ýük gämisiniň gurluşygynyň üstünlüklü tamamlanmagy mynasybetli we täze gäminiň ýokary halkara görkezijilere laýyk gelyändigine nazara alnyp, ýörite güwänamalar gowşurdy.

Soňra hormatly Prezidentimiz «Gadamly» gury ýük gämisiniň girelgesiniň ýanyna geldi. Bu ýerde döwlet Baştutanymyzy deňiz we derýa ulaglary işgärleriniň lybasyndaky çagalalar şady-ýan goşgulary bilen garşyladylar.

Arkadagly Gahryman Serdarymyz bagtyýar çagalara minnetdarlyk bildirip, olara sowgatlary gowşurdy. Çagalalar çuňňur hoşallyklaryny beýan edip, hormatly Prezidentimizden özlere bilen ýadygärlik suratda düşmegini haýyş etdiler. Döwlet Baştutanymyz çagalaryň haýyşyny kanagatlandyryp, olar bilen ýadygärlik suratda düşdi.

Soňra Deňiz we derýa ulaglary döwlet gullugynyň başlygy A.Şanazarow hormatly

lary we onda döredilen şertler bilen tanyşdy. Gäminiň kapitany täze gäminiň gurluşygyna döwlet tarapyndan berlen hemäyat-goldawlar, öndürjilikli işlemek ugrunda döredilen mümkinçilikler üçin hormatly Prezidentimize we Gahryman Arkadagymyza Deňiz we derýa ulaglary döwlet gullugynyň ahlil işgärleriniň adyndan çuňňur hoşallygyny beýan etdi.

Döwlet Baştutanymyz gäminiň kapitany gury ýük gämisiniň ýüzüşe goýberilmegi bilen gutlap, alyp barýan işlerinde mundan beýläk-de üstünlükleri arzuw etdi.

Soňra gäminiň kapitany hormatly Prezidentimizden «Gadamly» ýük gämisini işe girizmäge ak pata bermegini uly hormat bilen haýyş etdi. Gäminiň kapitany Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň ak pata bermegi bilen ýörite düwmäni basdy.

Şeýlelikde, gäminiň baş hereketlendirijisi işjeň ýagdaýa geçdi. Gäminiň zogunyň çalynmagy bilen deňizçilik ulgamynyň asylyly döbi berjaý edildi. Bu bolsa asyrlar aşyp gelyän ýörelgeleriň häzirkä döwrüň ruhuna

damly» gury ýük gämisinden düşdi. Bu ýerde aýdym-sazly çykyşlar ýaýbaňlandyryldy. Ministrler Kabinetiňiň agzalary Arkadagly Gahryman Serdarymyz we Gahryman Arkadagymyzy «Gadamly» gury ýük gämisiniň ýüzüşe goýberilmegi bilen gutladylar. Munuň özi ýurdumyzyň halkara ähmiýetli ulag geçelgeleriniň işjeň ulanylýandygynyň we ulag-logistika düzümlerinde alyp barylýan işleriň yzygiderli kämilleşdirilýändiginiň nobatdaky aýdyň güwäsidi.

Hormatly Prezidentimiz «Gadamly» gury ýük gämisiniň ýüzüşe goýberilmeginiň ýurdumyzyň ahlil ugurlarda, şol sanda halkara ähmiýetli üstasyr ulag geçelgeleriniň ösdürmekde edýän tagallalarynyň aýdyň netijesine öwürülen taryhy wakadygyny belledi. Şeýle hem döwlet Baştutanymyz ýurdumyzyda bu ugurda alyp barylýan işleriň mundan beýläk-de dowam etdiriljekdigini aýtdy we hemmelere üstünlükleri arzuw edip, bu ýerden ugrady.

«Mugallymlar gazetini»

HOŞNIÝETLI HYZMATDAŞLYK

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe ýurdumyzy hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda dünýä döwletleri bilen «Açyk gapylar» syýasatyny durmuşa geçirýär. Şunda ýurdumyzy bilen Gruzıýanyň arasyndaky ýola goýlan özara bähbitli hyzmatdaşlyk belenilmäge mynasypdyr. 7-nji maýda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow ýurdumyza sapar bilen gelen Gruzıýanyň ykdysadyýet we durmukly ösüş ministri hanym Mariam Kwriwişwiliňi kabul etdi.

Myhman türkmen toprağynda mähirli kabul edilendigi üçin hoşallyk bildirip, Gruzıyada Türkmenistan bilen ikitaraplaýyn gatnaşyklara ýokary baha berilýändigini belledi hem-de mümkinçilikden peýdalanyp, Gruzıýanyň

Prezidenti Mihail Kawelaşwiliň we Premýer-ministri Irakliý Kobahidzaniň hormatly Prezidentimize, Gahryman Arkadagymyza iberen mähirli salamyny, in gowy arzuw-çiläriň hünär taýýarlygyny ýokarlandyrmak boýunça zerur işleri geçirmegi tabşyrdy.

ýurduň wekilini mähirli mübärekläp, Gruzıýanyň ýolbaşçylaryna in gowy arzuwlaryny beýan etdi hem-de myhmanyň saparynyň dowamynda Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça türkmen-gruzin hökümetara toparynyň ornuna aýratyn ünsi çekip, toparyň nobatdaky mejlisiniň netijeleriniň bileldikdäki tagallalary birleşdirmäge ýardam berjekdigine ynam bildirdi. Şeýle hem söhbetdeşler medeni-ýan-sanperwer ulgamyny döwletara gatnaşyklary pugtalandyrmakda, halklary ýakynlaşdyrmakda hem-de medeniýetleri özara başlaşdyrmakda uly ornuny bellediler.

Duşuşygyň dowamynda nygtalysy ýaly, Türkmenistan Gruzıya bilen ýola goýlan gatnaşyklary ösdürmäge uly ähmiýet berýär. Ýurtlarymyzyň arasyndaky döp bolan dostlukly we netijeli gatnaşyklaryň deňhukuklylyk, özara hormat goýmak, ynanyşmak ýörelgeleriniň esaslanýar.

Döwlet Baştutanymyz söwda-ykdysady gatnaşyklary ilerletmekde Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça türkmen-gruzin hökümetara toparynyň ornuna aýratyn ünsi çekip, toparyň nobatdaky mejlisiniň netijeleriniň bileldikdäki tagallalary birleşdirmäge ýardam berjekdigine ynam bildirdi. Şeýle hem söhbetdeşler medeni-ýan-sanperwer ulgamyny döwletara gatnaşyklary pugtalandyrmakda, halklary ýakynlaşdyrmakda hem-de medeniýetleri özara başlaşdyrmakda uly ornuny bellediler.

«Mugallymlar gazetini»

BAŞ MAKSAT — ÝURDUMYZYŇ ASUDALYGY

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe ýurdumyzyň asudalygyny üpjün etmäge, harby we hukuk goragyň edaralaryny maddy-enjamlaýyn binýadyny berkitmäge gönükdirilen işler özüniň oňyn netijesini berýär. Şunuň bilen baglylykda, 6-njy maýda Türkmenistanyň Prezidenti, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy goşun generaly Serdar Berdimuhamedow Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň mejlisini geçirdi. Onda ýurdumyzyň harby we hukuk goragyň edaralarynda şu ýylyň dört aýynda alyp barlan işleriň netijelerine seredildi.

Ilki bilen, Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň sekretary, goranmak ministri B.Gündogdyýew çykyş etdi. Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, döwletimiziň goranyş häsiýetli Harby doktrinasyna laýyklykda, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçlerini mundan beýläk-de ösdürmek boýunça alyp barylýan işleri dowam etdirmegini möhümdigini belledi we bu babatda degişli tabşyryklary berdi.

Soňra Baş prokuror B.Muhamedow, içeri işler ministri M.Hydyrow, Ýokary kazyýetiň başlygy B.Hojamgulyýew, milli howpsuzlyk ministri D.Meredow ýolbaşçylyk edýän düzümleri tarapyndan ýerine ýetirilýän işler barada hasabat berdiler.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, degişli ýolbaşçylara anyk tabşyryklary berdi. Şunda ýurdumyzyda kanunylygy pugtalandyrmak, düzgün bozulmalaryň önüni almak boýunça işleri netijeli alyp barmagyň möhümdigini belledi. Hormatly Prezidentimiz ýurdumyzyda jemgyýetçilik tertibini üpjün etmegiň, ýol hereketiniň kadalarynyň, ýangyn howpsuzlygynyň düzgünleriniň berk berjaý edilmegine gözegçilik etmegiň, tomus möwsümünde howanyň gyzmagy bilen baglylykda, daşky gursawy ýangyn howpundan goramak boýunça degişli taýýarlyk işlerini geçirmegiň zerurdygyny belledi. Mundan başga-da kanunylygy berkitmekde, kazylaryň hünär bilimini yzygiderli ýokarlandyrmakda, döwletimiziň howpsuzlygyny we milli bähbitlerini goramakda alyp barylýan işleri netijeli dowam etdirmek boýunça tabşyryklar berildi.

Mejlisiň dowamynda ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy prokurorlary wezipä bellemek we wezipeden boşatmak hakynda Permana hem-de Karara gol çekdi.

Döwlet serhet gullugynyň başlygy I.Ilanow döwletimizde mukaddes serhetleriniň ygtybarly goralmagyny üpjün etmek, serhet goşunlarynyň maddy-enjamlaýyn binýadyny pugtalandyrmak, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysynyň ozal beren tabşyryklaryny ýerine ýetirmek boýunça şu ýylyň dört aýynda amala aşyrylan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň döwlet serhediniň dost-doganlyk serhedi bolup durýandygyny aýtdy hem-de onuň goraglylygyny pugtalandyrmak, serhetçileriň hünär taýýarlygyny ýokarlandyrmak boýunça zerur işleri geçirmegi tabşyrdy.

Adalat ministri M.Taganow hasabat döwründe milli kanunçylyk binýadyny häzirkä döwrüň talaplaryna laýyk getirmek, raýatlara degişli hukuk kömegini bermek, ministrligi ösdürmegiň maksatnamasynyň wezipelerini üstünlüklü ýerine ýetirmek boýunça alyp barlan işler barada hasabat berdi.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, kanunçylyk namalarynyň taslamalarynyň Konstitusiyamyzda, hereket edýän kanunlara doly laýyk gelmegini üpjün etmegiň zerurdygyny belledi hem-de raýatlara kanunçylygy düşündirmek, hukuk kömegini bermek boýunça işleri dowam etdirmek babatda birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Soňra Döwlet gümruk gullugynyň başlygy M.Hudaýkulyýewiň hasabaty diňlenildi.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, gullugyň ýolbaşçysyna birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Türkmenistanyň Prezidenti, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy goşun generaly Serdar Berdimuhamedow mejlisi jemläp, oňa gatnaşanlara berk jan saglyk, halkymyzyň asuda hem-de bagtyýar durmuşda ýaşamagy ugrunda alyp barýan jogapkärli gulluklarynda uly üstünlükleri arzuw etdi.

«Mugallymlar gazetini»

ÖZGERTMELERİŇ ILERİ TUTULÝAN UGURLARY

8-nji maýda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiňiň göçme mejlisini geçirdi. Onda ýurdumyzy, şol sanda Balkan welaýatyny durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň wezipelerine seredildi, şeýle hem käbir meseleler ara alyp maslahatlaşyldy.

Ilki bilen, Mejlisiň Başlygy D.Gulmanowa ýurdumyzyň kanunçylyk binýadyny kämilleşdirmek boýunça alyp barylýan işler barada maglumat berdi.

Hormatly Prezidentimiz täze kanun taslamalaryny işläp taýýarlamak we döwrebaplaşdyrmak işlerini yzygiderli alyp barmagyň, bu ugurdaky işleri dowam etdirmegini möhümdigine ünsi çekdi.

Ministrler Kabinetiňiň Başlygynyň orunbasary H.Geldimyradow Balkan welaýatyny durmuş-ykdysady taýdan ösdürmek boýunça şu ýylyň ýanwar — aprel aýlarynda alyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň, şol sanda Balkan welaýatynyň durmuş-ykdysady ösüşi ýokarlandyrmak, ilatyň ýaşayş-durmuş derejesini has-da gowulandyrmak boýunça işleri dowam etdirmegini möhümdigini belledi. Hormatly Prezidentimiz wise-premyere şu ýyl göz önünde tutulan maýa goýumlaryň öz wagtynda öleşdirilýändigini gözegçilikde saklamagy tabşyrdy.

Soňra Ministrler Kabinetiňiň Başlygynyň orunbasarlary G.Agajanow, T.Atahallyýew, B.Annamammedow, N.Atagulyýew degişli ugurlarda Balkan welaýatynda alyp barylýan işler barada hasabat berdiler.

Hormatly Prezidentimiz hasabatlary diňläp, wise-premyerlere anyk tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiňiň Başlygynyň orunbasary B.Seýidowa Balkan welaýatyndaky medeniýet edaralarynyň işini kämilleşdirmek boýunça alyp barylýan işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, Balkan welaýatyndaky döwrebap medeniýet merkezleriniň, kitaphanalaryny, muzeýleriň we teatrlaryň ýolbaşçylyk guramak boýunça işleri dowam etdirmegini, şu ýyl welaýatda geçiriljek Medeniýet hepdeligine gowy taýýarlyk görmeğini hem-de ony ýokary derejede geçirmegini möhümdigini aýtdy. Döwlet Baştutanymyz wise-premyere welaýatyň çäginde ýerleşýän taryhy-medeni ýadygärlikleri aýawly saklamak we giňden öwrenmek boýunça alyp barylýan işleri dowam etmegi tabşyrdy. Ministrler Kabinetiňiň Başlygynyň orunbasary B.Mämmedow ýurdumyzyň ylym, bilim, saglygy goragyň, sport ulgamlaryny ösdürmegiň çäklerinde Balkan welaýatynda alyp barylýan işler barada hasabat berdi.

Döwlet Baştutanymyz hasabaty diňläp, ýurdumyzyda, şol sanda Balkan welaýatynda here-

ket edýän bilim edaralarynda alyp barylýan işleri kämilleşdirmegini, ýokary derejeli hünärmenleri taýýarlamak maksady bilen, ýokary we orta hünär okuw mekdepleriniň işini döwrebap derejede guramagyň möhümdigine ünsi çekdi. Hormatly Prezidentimiz wise-premyere saglygy goragyň edaralarynyň işgärleriniň hünär taýýarlygynyň ýokarlandyrylmagyna aýratyn üns bermegi, sport desgalarynyň işini talabalaýyk alyp barmagy tabşyrdy.

Soňra Ministrler Kabinetiňiň Başlygynyň orunbasary, daşary işler ministri R.Meredow 2026-njy ýylyň dowamynda «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynda geçiriljek halkara çäreler, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň işini kämilleşdirmek boýunça alyp barylýan işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, wise-premyer, daşary işler ministrine degişli tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiňiň Başlygynyň orunbasary B.Annayew ulag we aragatnaşyk toplumyň garamagyndaky ministrliklerde, döwlet gulluklarynda Balkan welaýatyny durmuş-ykdysady taýdan ösdürmek boýunça ýerine ýetirilýän işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, halkara üstaşyr ulag gatnawlary üçin amatly şertleri döretmek arkaly ýurdumyzyň, şol sanda Balkan welaýatynyň logistik mümkinçiliklerinden doly peýdalanmagyň, Türkmenbaşy we Balkanabat Halkara howa menzilleriniň işini yzygiderli kämilleşdirmegini, Türkmenbaşy Halkara deňiz portunyň işini talabalaýyk alyp barmagyň möhümdigini aýtdy. Şeýle hem döwlet Baştutanymyz wise-premyere «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodynda gämi-gurluşyk taslamalaryny yzygiderli durmuşa geçirmegi tabşyrdy.

Soňra Balkan welaýatynyň häkimi H.Aşyrmyradowa söz berildi. Ol welaýatda alyp barylýan işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, Balkan welaýatyny durmuş-ykdysady taýdan ösdürmek boýunça kabul edilen maksatnamalaryň we maýa goýum taslamalarynyň üstünlüklü durmuşa geçirilmegini üpjün etmegiň, welaýatyň ýaşajylarynyň ýaşayş-durmuş derejesini has-da ýokarlandyrmak boýunça işleri dowam etdirmegini möhümdigini belledi. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyz häkime ilatyň arassa agyz suwy, elektrik energiýasy, tebigy gaz, ýaşayş ýaýlary bilen üpjünçiligini has-da gowulandyrmak boýunça netijeli işleri alyp barmagy tabşyrdy.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiňiň göçme mejlisini jemläp, oňa gatnaşanlara berk jan saglyk, masgala abadançylygyny, berkarar Watanymyzyň gullap ösmegi ugrunda alyp barýan işlerinde uly üstünlükleri arzuw etdi.

«Mugallymlar gazetini»

BELENT ÜSTÜNLİKLERİŇ ŞUGGLASY

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ýurdumyzy häzirkä döwrüň beýik ösüşleri bilen öňe barýar. Ýurdumyzyň ilatynyň ýaşayş-durmuş şertlerini has-da gowulandyrmak maksady bilen sazlaşykly işler ýola goýulýar. Türkmenistan döwletimizde jemgyýetiň ahlil ulgamlarynda sanly tehnologiýalaryny ornaşdyrylmagyna we peýdalanlymagyna döwletiň durnukly ösüşiniň ileri tutulýan möhüm ugry hökmünde aýratyn ornun berilýär. Bu ugurda milli ykdysadyýetimiziň ilerledilmegini gazanmakda esasy işler üstünlüklere beslenýär.

Hormatly Prezidentimiziň yzygiderli tagallalary netijesinde ýurdumyzyň sebitlerini hemmetaraplaýyn ösdürmek bilen baglanyşykly wezipeler döwletimiziň ykdysady syýasatynyň möhüm ugurlarynyň birine öwürüldi.

Mälim bolşy ýaly, ýurdumyzyň dürli sebitlerinde taryhy wakalar bolup geçýär, ägirt uly ösüşler gazanylýar. «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynda ýurdumyzyň ahlil künjegi beýik ösüşlere beslenýär. Mälim bolşy ýaly, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň ak pata bermegi bilen Mary welaýatynyň Ylöten etrabyňyň Ymambaba geňeşliginiň çäginde täze şäherçäniň düýbi tutuldy. Şeýle hem Aşgabat — Türkmenabat ýokary tizlikli awtomobil ýolunyň Mary — Türkmenabat bölegi açylyp ulanmaga berildi. Bu ýoluň doly derejede gurlup ulanmaga berilmegi gurluşykda we ulag-logistikasynda taryhy waka boldy. Ulag-logistikasy hakynda beýan edenimizde, ýakynnda Balkan welaýatynda bolan taryhy wakalary hem bellemek gerek. Hormatly Prezidentimiz Türkmenbaşy şäherindäki «Balkan» gämi gurluşyk we abatlaýş zawodynda täze gurlan «Gadamly» gury ýük gämisiniň ýüzüşe goýbermek dabarasyna gatnaşdy. Bu gury ýük gämisi türkmen hünärmenleri tarapyndan guruldy we in döwrebap mümkinçiliklere eýe bolup durýar. Munuň özi sungaty, tehnologiýany, ulag-logistikany ösdürmekde täze mümkinçilikdir.

Durmuş-ykdysady taýdan ösüş, ilatyň abadançylygyny we welaýatlylygy ilatynyň durmuş derejesini ösdürmek, öntümçilik pudaklaryny dolandyrmakda netijeliligi

ýokarlandyrmak häzirkä döwürde baş wezipelerdir. Döwletimiziň ýokary ösüşlere eýe bolýandygyny bellemek bilen, ýurdumyzyda döredilýän döwrebap şertler durmuş-ykdysady ösüşi üpjün etmäge mümkinçilik berýär.

Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary bilen, ýurdumyzyda ulag-logistikasy, senagat, sanly tehnologiýalar üstünlüklü alyp barylýar. Bu babatda ýaş hünärmenleriň hem taýýarlygyny aýratyn bellemek gerek. Bu beýik hem-de çuňňur jogapkärli wezipa, ozaly bilen, biz — mugallymlaryň we professorlaryň çuňňur ylmy-usuly we tejribe taýýarlygyny talap edýär. Şundan ugur alyp, häzirkä wagtda Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň ajaýyp eserlerinde beýan edilen pähimli jümleleriň ylym-bilimi öwrenmekdäki ähmiýeti barada aýratyn bellemek gerek. Bu ajaýyp kitaplar biziň her birimiz üçin gymmatly gollanmadyr.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe Türkmenistanyň ykdysadyýetinde amala aşyrylýan işler häzirkä zaman ylmy we tehnologiýasyny ösdürmekde uly ähmiýete eýe bolup durýar. Hormatly Prezidentimiziň yzygiderli alyp barýan ylmy taýdan esaslandyrylan ykdysady strategiýasyny möhüm wezipeleri üstünlüklü çözmeginiň wajyp şertini emele getirýär.

Baba MYRATBERDIÝEW, Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutunyň kârdesler arkaşygynyň ilkinji guramasynyň başlygy.

RÖWŞEN GELJEGIMIZIŇ BINÝADY

Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda Watanymyzyň gülläp ösmegine gönükdirilen beýik işler netijesinde belent üstünlükler gazanylýar. Hut şu nukdaýnazardan, eziz Diýarymyzyň, mähriban halkymyzyň abraý-mertebesini, şan-şöhretini has-da ýokarlanýar. Ýurdumyzda gazanylýan ösüşler, ýetilýän belent sepgitler ähli halkymyz bilen birlikde, biz — bilim işgärlerini hem aýratyn buýsandyryýar. Döwletimiz bilim özgertmeleri amala aşyrmakda, ýaşlaryň dünýä derejesinde bilim almaklary babatda uly mümkinçilikleri döredýär.

Bilim özgertmeleri diňe bir şu günümüzi däl, eýsem, röwşen geljegimizi üpjün edýär. Adamzadyň in ajaýyp sypatlaryny özünde jemleýän nesilleri kemala getirmek, olary milli ruhda terbiýelemek mugallymlaryň baş maksady bolup durýar. Munuň özi berkarar Watanymyzyň gülläp ösmegini üpjün edýän in zerur şertleriň hatarynda durýar. Döwletimizde bu ugurda durmuş geçirilýän işler ýaşlarda watansöýüjilik, ynsanperwerlik duýgusynyň oýanmagyna, döwletimiziň pajarlap ösmegine, halkymyzyň bagtyýar, abadan durmuşyny üpjün etmäge, agzybirlikimiziň we jebisligimiziň pugtalandyrylmagyna ýardam edýär.

Ýurdumyzyň her bir raýaty hakyndaky alada asylyly ýörelgä öwrülüp, şeýle beýik işler hormatly Prezidentimiziň il-ýurt bähbitli syýasatynyň özeni bolup durýar. Halkymyz ýurdumyzyň bedew batly ösüşine goşant goşup, bagtyýar durmuşda döredilýän mümkinçilikleri duýup ýaşýar. Bularyň ählisi Watanymyza bolan beýik buýsanjymyzy goşalandyryýar, ýagty ertire bolan ynamymyzy pugtalandyryýar.

Häzirk wagtda bilimli, kämil, hakyky watançy ýaşlary terbiýelemek asylyly maksadymyzdyr. Bu babatda ýaşlaryň arasynda geçirilýän wagyz-nesihat işleri zehinlileri ýüze çykarmaga, ýaşlaryň döredijilige, sungata bolan hoşesini artdyrmaga, olary watansöýüjilik, ýokary ahlaklylyk ruhunda terbiýelemäge ýardam edýär. Bu ugurda geçirilýän okuw sapaklarda, terbiýeçilik sagatlarynda hem netijeli işler alnyp barylýar.

«Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýdyň mekany» ýylynda ylym, bilim ulgamynda giň mümkinçilikler döredilýär. Şundan ugur alyp, ýaşlar bilim öwrenmegi, täze hünärlere eýe bolmagy maksat edinýärler. Hormatly Prezidentimiziň durmuş geçiryän beýik işleri ýaş nesilleriň watansöýüjilik ruhunda terbiýelenmegi, giň dünýägarayyşly, döwrebap hünärlilik bolmaklary ugrunda uly mümkinçilikleri açýar.

Häzirk wagtda döredijilikli zähmet çekmek, öndebaryjy tehnologiýalara ussatlyk bilen erk etmek türkmen ýaşlarynyň durmuş ýörelgesine öwrüldi. Munuň özi röwşen geljegimiziň berk binýadydyr.

Jennet HATAMOWA,

Aşgabat şäherindäki 19-njy orta mekdebiň müdiri.

BEÝİK IŞLERIŇ BEÝANY

Hormatly Prezidentimiziň hem-de Gahryman Arkadagymyzyň tagallalary esasynda eziz Watanymyz gülläp ösüşleriniň ýolunda bedew bady bilen öňe barýar. 2026-njy ýyl Türkmenistanyň taryhyna belent maksatlaryň we milli buýsanjyň dabaranlyan ýyly hökmünde girdi. Bu ýylyň «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýdyň mekany» diýlip atlandyrylmagyna ymgyr many bar. Bu sygar özüde ýurdumyzyň döwletlilik binýadyny, hemişelik Bitaraplygynyň ýörelgelerini we asyrlara barabar ösüşleri batly gadamlar bilen amala aşyran halkymyzyň myratly menzillerini jemleýär.

Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 35 ýyllygynyň belenliýän ýylynda ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň ähli pudaklarynda bedew batly ösüşler gazanylýar. Ýylyň ilkinji aýlarynyň netijeleri boýunça jemi içerki önümiň ösüşiniň durukly saklanmagy, ýurdumyzda sanly ykdysadyýetiň we innowasion tehnologiýalaryň giňden ornaşdyrylmagyna munuň aýdyň subutnamasydyr.

Medeni diplomatiýanyň rowaçlanyp, parahatçylygyň we dost-doganlygyň berkidilmegi «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýdyň mekany» ýylyna mahsus aýratynlyklaryň biridir. Häzirk döwürde Türkmenistan özüniň parahatçylyk söýüjilikli syýasaty bilen dünýä halklarynyň arasynda

dostlugyň merkezine öwürülýär. Bu ýylda dürli medeni festiwallaryň, sport ýaryslarynyň we ylymy forumlaryň guralmagy medeni köprüleri berkidýär. Bu bolsa ýurdumyzyň halkara abraýynyň belende galmagyna we dünýä ýurtlary bilen özara bähbitli gatnaşyklaryň has-da berkemegine ýardam edýär. Aýratyn-da, ýaş nesliň döwrebap bilim almagy, ylym we sport bilen meşgullanmagy üçin döredilýän şertler geljegimize bolan ynamy berkidýär. Ýaşlaryň sanly tehnologiýalar, innowasion taslamalar boýunça halkara bäsleşiklerdäki ýeňişleri guwandyrýar.

Halkymyzyň milli buýsanjy, göz guwanjy bolan behişdi bedewler hem bu ýylda aýratyn hormata eýe bolýar.

Bu günki günlerde milli gymmatlyklarymyza, behişdi bedewlerimize bagyşlanyp dürli wagyz-nesihat çäreleri geçirilýär. Şeýle çäreler ähli ildeşlerimiziň, hususan-da, ýaşlaryň asyrlary aşyp gelen milli gymmatlygymyza bolan hoşesini artdyryýar, dünýä jemgyýetçiliginiň ünsüni türkmen medeniýetine çekýär.

Gahryman Arkadagymyzyň we Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary esasynda «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýdyň mekany» diýen sygar astynda halkymyz agzybir zähmet çekip, özüniň beýik geljegini gurýar. Parahatçylyk, ynanymak we ösüş biziň esasy ýörelgämiz bolup, Türkmenistanyň täze eýýamdaky ösüşleri dünýä ýaýylyr.

Gunça MUHAMMEDOWA,
Türkmenistanyň Döwlet medeniýet merkeziniň döwlet kitaphanasynyň kitaphanaçysy.

Usulyýet — sapagyň esasy

SAPAKDA KÄMIL USULLARDAN PEÝDALANMAK

Türkmen dili dersinden ýokary synlarda «Çekimli sesleriň orfoepiýasy, olary dürs aýtmagyň medeniýeti» diýen tema boýunça gyzykly sapaklary gurayarys. Türkmen diliniň döwlet dili hökmünde özüniň baş hyzmatyny iki görnüşde: sözleşme dili hem ýazuw dili görnüşlerinde ýerine yetirýändigine barada okuwçylara geňişlik berip, gaýtalamak boýunça ýatladýarys. Ene dilimiziň sözleşme we ýazuw görnüşiniň hersiniň özüne mahsus aýratynlyklarynyň bardygyny dogrusynda durup geçýäris. Sözleşme diliniň aýratynlyklarynyň dil biliminiň orfoepiýa bölümünde öwrenilýändigini ýene-de bir gezek nygtaýarys. Şol bir wagtda hem iki okuwçynyň synp tagtasyndaky sözleşme diline we ýazuw diline degişli bolan on sany sözlemi ýazmaklaryny tabşyryýarys. Okuwçylaryň ýazan sözlemleriniň many we gurluş taýdan dogrudygyny synpny okuwçylary bilen bilelikde seljeryäris. Soňra çekimli sesleriň orfoepiýa bilen bagly täsirleri barada durup geçýäris.

Ýazuwda dokuz harp bilen ýazylsada, edebi dilimizde many tapawutlandyrmaga ukyply sekiz sany gysga, sekiz sany uzyn aýdylýan a, a:, o, o:, y, y:, i, i:, ö, ö:, u, u:, ü, ü:, e, ä ýaly 16 sany çekimli ses bardyr. Olaryň uzyn ýa gysga aýdylmagynyň sözleriň manynyny üýtgedýändigini okuwçylara öwredýäris we sözlemlere ýüzlenýäris. Meslem, pil sözüni uzyn çekimli bilen pi:l di-

ýip hemişe aýdyp bilmeris, sebäbi uzynlyk, gysgalyk aýdylýş äheňi bolmasa, onda «Piliň gulagynda uklamak» durukly söz düzüminiň derejine «Piliň gulagynda uklamak» diýsek, bolup geçen wakadan habarsyz galmak manyny syn bermez.

Soňlary çekimli sesler bilen gutaran guzy, geçi, ata, düýe, ene... ýaly atlara birinji we ikinji şahsyň degişlilik goşulmalary, eýelik, ýöneliş, ýeňiş düşüm goşulmalary goşulanda, olar «guzým» (guzym), «guzýnyň» (guzynyň), «guza:» (guza), «guzýny» (guzyny), «geçým» (geçim), «geçýniň» (geçiniň), «geçä:» (geçä), «geçýni» (geçini) ýaly aýdylýandygyny nygtaýarys. Synp tagtasyndaky üç sany okuwçynyň ata, ene, düýe sözlerini birinji we ikinji şahsyň degişlilik goşulmalaryny, eýelik, ýöneliş, ýeňiş düşüm goşulmalaryny goşup, ýazmaklaryny tabşyryýarys we gönükmeler üstünde işleýäris.

Gönükmelerden soňra bolsa, okuwçylar bilen tema boýunça çekimli sesleriň uzyn we gysga aýdylmagyna degişli bolan sözler boýunça sözlük diktantynyň üstünde hem işleýäris. Bu usul okuwçylaryň täze temany öleşdirmekleri üçin has ygtybarly usullaryň biridir.

Annajemal KAKAYEWA,
Daşoguz şäherindäki 8-nji orta mekdebiň mugallymy.

KÖRPELERIŇ SÖZLEÝŞINI ÖSDÜRMEK

Mekdebe çenli çagalaryň edaralarynyň önünde goýlan esasy wezipeleriň biri çagany mekdebe taýýarlamakdyr. Körpäniň dogry, kämil sözleşme bolmagy olaryň mekdebe taýýarlygyny görkezýän esasy görkezijileriniň biridir.

Çagalaryň sözleşme ösdürmek üçin «Haltajyk» diýen öwrediji oýny guramak mümkin. Matadan tikilen haltajygyň içine çagalary üçin aýdylýş kyn bolan sözler bilen atlandyrylýan oýnawaçlary salmaly. Soň körpeleri ýeke-ýekeden çagyryp, haltajykdan oýnawaçlardan birini çykardyp, onuň adyny aýtdyrmaly. Çaga gurjag haltajykdan çykaryp, «Bu gurjak» diýýär, bu sözde «r» sesi çagalaryň köpüsi üçin aýtmasy örän kyn ses. Olar «r» sesiniň ýerine «l» ýa-da «y» sesini aýdýarlar. «Horaz» sözüde «z» sesine derek «ž» sesini «pişik» sözüde «s» sesine derek «ş» sesini aýdýarlar.

Bu oýun çagalaryň ählisi bilen oýnalyr. Olar bu oýny höwes bilen oýnalyr. Terbiýeçi körpäniň sözleşme döwürdäki kemçilikleri olara duýdurmazdan, özüne bellik edýär. Sözleşme döwürdäki kemçilik bolan çaga bilen aýratynlykda işlemeli, bu usul ony kemsitmezlik üçin ulanylýar. Soňu üçin her bir çaga aýratyn çemeleşmeli. Sözleşme döwürdäki kemçilik bolan körpeler köpräk sanawaçlary, matallary, ýaňlytmaçlary ýatdan öwredip, olary labyzly aýdyp bermeklerini gazanmaly.

Sözleşme döwürdäki kemçilik çagada irki ýaşlaryndan kemala gelmelidir. Sözleşme döwürdäki kemçilik bolan çaga bilen aýratynlykda işlemeli, bu usul ony kemsitmezlik üçin ulanylýar. Soňu üçin her bir çaga aýratyn çemeleşmeli. Sözleşme döwürdäki kemçilik bolan körpeler köpräk sanawaçlary, matallary, ýaňlytmaçlary ýatdan öwredip, olary labyzly aýdyp bermeklerini gazanmaly.

Dialog iki we birnäçe adamyň arasyndaky gürrüň we peleşikdir. Interaktiw usulyň esasynda dialog hyzmatdaşlygy durýar. Dialog hyzmatdaşlygy çaganyň döredijilikli göz önüne getirmesini ösdürýär, olaryň öz pikirini erkin aýtmagyna mümkinçilik berýär. Erteki sahanaşdyrylanda, gahrymanyň häsiýetli aýratynlygyna görä (sesiniň bady, sözleşme döwürdäki kemçilikleri heňi bilen aýtmak düşündirilýär. Dialog hyzmatdaşlygy — bu çagalaryň toparlarynyň arasyndaky özara hyzmatdaşlygydyr.

Monolog — bu bir adamyň sözleşme döwürdäki kemçilikleri heňi bilen aýtmak düşündirilýär. Dialog hyzmatdaşlygy — bu çagalaryň toparlarynyň arasyndaky özara hyzmatdaşlygydyr.

Monolog — bu bir adamyň sözleşme döwürdäki kemçilikleri heňi bilen aýtmak düşündirilýär. Dialog hyzmatdaşlygy — bu çagalaryň toparlarynyň arasyndaky özara hyzmatdaşlygydyr.

Sapaklarda peýdalanylýan, oýlanýşylyk pikirlenmegi talap edýän ýumşak çagalaryň durmuş bilen baglanyşylyk oýunlar dünýäsine aralaşmagyna ýardam edýär. Oýunlar arkaly çaganyň akyly, sözleşme taýdan ösüşi kämilleşýär. Olarda synçylyk, ugurtapyjylyk, kynçylygy ýeňip geçmek ýaly häsiýetler kemala gelýär.

Oýun çaganyň daşy-töwregini gurşap duran hakykatdan has-da gyzykly bir dünýä bolup görünýär. Çaga oýunlarda durmuş hakykatyny öz çaga düşünjesi arkaly söhlelendirmegi başarýar.

Jennet SÖYÜNOWA,
Aşgabat şäherindäki 162-nji çagalaryň bagja-bagynyň terbiýeçisi.

OKUWÇYLARA HASAPLAMAGY ÖWRETMEK

Başlangyç synplarda okuwçylara sowat we matematikanyň ilkinji düşünjelerini öwredilýär. Bu babatda başlangyç synp okuwçylary sanamagy, gosmagy, aýyrmagy öleşdirýärler. Başlangyç synpdaky okuwçylar bilimiň ilkinji basgançaklaryny geçýärler. Şonuň üçin hem bu işleri sazlaşykly alyp barmak, sapagy usuly taýdan dogry guramak esasy wezipeleriň biri bolup durýar. Sapagyň dowamynda okuwçylara multimedia tagtasyndaky dürli surat şekillerini, slaydlary görkezme örän netijeli usul hasaplanýar. Ozi hem bu şekiller okuw kitabyndan peýdalanylýan taýýarlama has-da täsirli bolýar.

Sapagy guramaçylykly geçmek, okuwçylaryň dünýägarayşyny ösdürmek mugallymyň baş maksady bolup durýar. Hut şu nukdaýnazardan, mugallym sapaga oňat taýýarlyk görýär, slaydlaryň şekillerini multimedia tagtasyndaky ýerleşdirýär. Okuwçylar bilen sowal-jogap arkaly degişli mysallary çözüýär. Mysallary çözmeklige okuwçylar özbaşdak hem çemeleşýärler. Olar depderlerine bellän mysallaryny özbaşdak işläp, depderlerine ýazýarlar. Bu olaryň bilim öwrenmekdäki hoşesini has-da artdyryýar. Sapakda okuwçylaryň ýatdan hasaplamak endiklerini hem ösdürýäris. Bu babatda dürli amallary, mysallary multimedia tagtasyndaky peýdalanylýar:

- 17+15;
- 32-16;
- 35+16;
- 63+28.

Okuwçylar bu amallary ýatdan hasaplap, dogry jogabyny aýdýarlar. Her bir okuwçy multimedia tagtasyndaky mysaly ýatdan işleýär. Bu olaryň sapaga bolan işjeňligini has-da artdyryýar. Okuw kitabyndan şeýle meseläni hem getirmek bolar: «Maralyň okaýan kitabynda 67 sahypa bar. Kitaby okap gutarmak üçin 39 sahypa galan bolsa, Maral kitabyň näçe sahypasyny okapdyr?».

Okuwçylar 67 sandan 39 sany aýyryrlar we meseläni dogry jogabyny tapýarlar. Sapagy şeýle işjeň ýagdaýda guramak okuwçylaryň hasaplamak endigini artdyryýar, matematikadan düşünjelerini ösdürýär.

Şadyýan HUDAYBERDIÝEWA,
Halaç etrabynyň 2-nji orta mekdebiň mugallymy.

DIL BILIMINIŇ ÄHMIYETI

Hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary netijesinde ýurdumyzda ylym-bilim ulgamy döwrebap derejede ösdürilýär. Häzirk ajaýyp döwürimizde bilim ulgamynda daşary ýurt dillerini çünňur öwrenmek esasy wezipeleriň biridir. Bu babatda daşary ýurt dillerini suwara bilýän hünärmenleri taýýarlamak işleri ileri tutulýan ugurlaryň biridir.

Ýurdumyzda daşary ýurt dillerini kämilleşdirmek işi olary okatmagyň üznüksizligi, kommunikatiw (aragatnaşyga ugrukdyrmak), interaktiw (özara işjeňlige ugrukdyrmak), innowasion bilim tehnologiýalaryny giňden peýdalamak ýaly häzirk zaman bilim ýörelgelerine esaslanýar.

Daşary ýurt dilleri öwredilmäge başlanmazdan öň, ýaş nesilde bu dili öwrenmäge höwes döretmelidir. Mysal üçin, orta mekdeplerde rus dilini okuwçylara öwrenenimizde, ilki bilen, bu dilde gürlümäge, okamaga, ýazmaga höwes döredýäris. Munuň üçin öwrenilýän diliň taryhy—medeni baýlyklaryny olara giňişleýin öwredýäris. Häzirk zaman ýagdaýy bilen baglanyşyklykda, okuwçylara dil taýýarlygynyň häzirk zaman dün-

ýäni medeniýetleriniň aragatnaşyk guraly hökmünde çykyş edýändigini düşündirýäris. Şunda okatmagyň mazmununyň medeniýetara düzüjileri bolan ähli komponentlerini hasaba almak zerurdyr.

Orta mekdepleriň 8-nji synpynda rus dili sapaklarynda okuwçylara sözlem düzümegiň, sözlemiň eýesi bilen habarynyň aýratynlyklary barada giňişleýin düşündirilýär. Sözle-

miň baş agzalary bolan eýe bilen habaryň ylaşyp gelşi bilen baglanyşykly kesgitlemeleri multimedia tagtasyndaky ýerleşdirýäris we okuwçylar bilen bilelikde olary çünňur öleşdirýäris. Sözlemde eýe bilen habaryň many hem-de grammatik taýdan ylaşyp gelmegi esasy şert hasaplanýar.

Bu kesgitlemeleri öleşdiren okuwçylar rus dilinde sözlem düzümegi, sözlemde sözleriň

tertibine, sözlemiň baş agzalarynyň özara baglanyşygyna, tekstde sözlemleriň many taýdan vyzgiderligine doly düşünýärler.

Sapagyň dowamynda geçilen tema degişli gönükmeleri ýazýarys, dilden sözlemleri düzüýäris, tekstleri okayarys. Sorag-jogap alyşmak arkaly bolsa, geçilen temalary gaýtalap berkidýäris. Munuň özi okuwçylaryň rus dilini çünňur öleşdirmelerinde netijeli hem-de oňat usullardyr.

Hormatly Prezidentimiziň tagallasy bilen bilim ulgamynda häzirk zaman döwrebap tehnologiýalarynyň ornaşdyrylmagyna okuwçylaryň daşary ýurt dillerini çalt hem ýeňil öleşdirmelerine ýardam edýär. Orta mekdeplerde daşary ýurt dili sapaklary interaktiw tagtalaryndan, işjeň usullardan, okuw—görkezme esbaplaryndan ýerlikli peýdalanylýan geçilende, has oňat netije berýär.

Ögulsuray REJEPOWA,
Aşgabat şäherindäki Saparmyrat Türkmenbaşy adyndaky ýöriteleşdirilen mekdep-internatynyň mugallymy.

Buýsançnama

Bedew batly Watanynda,
Säher daňlar atanynda,
At-myratly mekanynda,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Ösüşlere joşýar göwün,
Nura beslensin ýolumyz.
Ilimiz bagtyýar bu gün,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Günüň dogsun sulyň ýüze,
Yhlas bilen bakyp Güne,
Buýsanças il-günümize,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Uzasyn doganlyk ýoly,
Watanymyz şöhrat-sanly,
Yürekler buýsançdan doly,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Agzybiriň il bagta barar,
Rysgalyňyň çogar durar,
Köpüň dilegi köl bolar,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Saglykdan bogup çemeni,
Asudalygynyň ýaňyny,

Çalyň siz bagtyň sazyny,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Gün dogsun öz nury bilen,
Çoýsun kalby çogy bilen,
Tutuş türkmen ili bilen,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Daňymyz asuda atsyn,
Her kim arzuwyna ýetsin,
Maksat tutan myrat tapsyn,
Beýik ösüşlere buýsanç.

Myratmuhammet MYRADOW,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky
Halkara nebit we gaz
uniwersitetiniň uly mugallymy.

Köňülde beslenen ynam

(Hekaýa)

mugallym ýanyma geldi. Ol:

— Golaýda mekdep okuwçylarynyň arasynda makala ýazmak boýunça bäsleşik geçirilýär. Her mekdepedenem bir okuwçy gatnaşmaly. Biziň mekdebimizden hem sen gatnaşsýň — diýdi. Men oňa seredip: «Mugallym ömrüme bir gezek hem makala ýazyp görmedim» diýdim.

Mugallym maňa ynam bildirip: — Sen hökman başarsýň! — diýdi.

Soňra bäsleşigiň şertini üns bilen okadym.

Ýurdumyzyň dürli ulgamlarynda geçirilýän özgertmeler, ýaşlary höweslendirme, döredijilige iberme maksady bilen geçirilýän hekaýa, goşgy ýazmak boýunça bäsleşik makalama yham çemesi bolup hyzmat edýärdi. Arkadagly Gahryman

Serdarymyzyň «Ýaşlar — Watanyň daýanjy» atly ajaýyp kitabynda Diýarymyzyň bagtyýar ýaşlarynyň gazanan

üstünliklerini görkezýän gözde gelüwli suratlara seretdimimçe, aňymdaky pikirleri jemlemek soňça ýenilleşýärdi. Şol gije makalamy ýazdym. Ertesi gün Batyr mugallyma tabşyrdym. Ol makalamy okandan gözleri uçganaklap güldi.

— Tüweleme! Sen-ä žurnalist ekeñiň! — diýip, öwgimi ýetirdi.

Birnäçe gündenem bäsleşigiň jemi jemlenildi. Mugallymlarym, synpdaşlarym daşymy gallap, ýeňiş bilen gutladylar.

Hawa, bu ýeňiş geljekde kämil hünärmen bolup ýetişmäge, ýurdumyzyň bedew batly ösüşine goşant goşmaga ruhlandyrdy. Çünki ýurdumyza ýaşlara uly ynam bildirilýär. Bu ynamy ödemek her birimiz üçin mukaddes borçdur.

Akeme MEJIDOWA,
Etrek etrabyndaky 5-nji orta mekdebiň mugallymy.

Watan

Başa jyga-täjimsiň,
Baýlygymyň, genjimsiň,
Yaşap bilmen men sensiz,
Garaşsyz eziz Watan.

Bagtym hem buýsanjym sen,
Garaşsyz eziz Watan.

Aýak basan ýerlerimdir,
Oýnap gezen düzlerimdir,
Ilki saýran dillerimdir,
Garaşsyz eziz Watan.

Ajap döwür, ajap çagym,
Sende geçdi çagalgyym,
Gözeldir sühraň, daglaryň,
Garaşsyz eziz Watan.

Hemişe daýanjym sen,
Her ýerde guwanjym sen,

Hurmagül KÖMEKOWA,
Saparmyrat Türkmenbaşy
etrabyndaky 43-nji orta
mekdebiň mugallymy.

BEHIŞDI BEDEWLERE BUÝSANÇ

Halkymyzyň baş müňýyllyga uzaýan taryhy ýnydam ahalteke bedewleri bilen aýrylmaz baglanyşyklydyr. Türkmen atşynaslary, seýisleri zehinini, ukýbyny asyly işe bagyş edip, bedewleriň tebigat bilen sazlaşygyny, jemgyýet bilen utgaşykly ösüşini kemala getirmegi başarypdylar. Hut şonuň üçin hem türkmen milli seýisçilik ýörelgeleri sungat derejesine göterilipdir. Pederlerimiziň ýörelgelerine ygrarly halkymyzyň atlara bolan söýgüsi netijesinde, bu gün behişdi bedewler dünýä medeniýetiniň gymmatlygyna öwrüldi.

Nepis türkmen halyalary, gelingyzlarymyzyň şaý-sepleri, maddy gymmatlyklarymyz ata-babalarymyzdan gelýän baý milli mirasymyzyň aýrylmaz bölegidir. Şolaryň hatarynda esasy orun eýeleýän ýnydam ahalteke bedewlerimiz bolsa milli buýsanjymyzyr.

Şoňa görä-de, «At — myrat» diýlişi ýaly, häzirkä döwürde pederlerimizden miras galan seýisçilik sungatynyň döwrebap derejede ösdürilmegine möhüm ähmiýet berilýär. Bedew türkmeniň ruhy baýlygydyr. Sebäbi bedew bilen bagry badaşan ata-babalarymyz ony mukaddeslik derejesine ýetiripdirler. Türkmen edebiýatynda Magtymguly Pyragynyň, Mollanepesiniň, Seýdiniň, Mätäjiniň sygyrlarynda türkmen bedewiniň waspy belentden ýaňlanýar. Türkmen halkynyň baý ruhy mirasynyň biri bolan «Görogly» şadessanynda ynam bilen behişdi bedewiň arasyndaky sazlaşyk täsirli beýan edilýär. Gahryman Arkadagymyzyň «Ahalteke bedewi — biziň buýsanjymyz we şöhratymyz», «Gadamy batly bedew», «Atda wepa-da bar, sapa-da» atly ajaýyp kitaplary halkymyzyň gadymdan gelýän seýisçilik we atşynaslyk sungatynyň şöhratyny beýgeltmekde, alymlaryň hem-de seýisleriň bu ugurdaky alyp barýan işlerini utgaşdyrmakda uly ähmiýete eýedir.

Milli Liderimiz «Ahalteke bedewi — biziň buýsanjymyz we şöhratymyz» atly kitabynda: «At — türkmen üçin hemme zat. Bu geçmişde-de, şu günlerem şeýle» diýip, ahalteke bedewiniň hemişe halkymyzyň gymmatlygy bolandygyny taryhy mysallar arkaly beýan edýär. Halkymyzyň gamyşgulak, kaddy-kamaty zyýada ýnydam bedewleri taryhyň ahlil döwürlerinde meşhurlyk gazanypdyr. Ahalteke bedewleri hakyky gözelligi özünde jemleýän tebigatyň täsin gudraty bolup, her bir ynsany bendi edýär. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe behişdi bedewlerimiz ýaşyl ýaýlalarymyzyň, toý-baýramlarymyzyň ýarasygyna, milli mirasymyzyň, dünýä medeniýetiniň genji-hazynasyna, halkymyzyň belent ruhunyň, döredijilik zehininiň nyşanyna öwrüldi.

Han MUHAMMETKULYÝEW,
Türkmenistanyň Milli howpsuzlyk institutunyň uly mugallymy.

HALYPA MUGALLYMYŇ SARPASY

Bize öz perzendini kimin mähir siňdirip, eden ýagşy işimize «Berekella», bürden gaýdan ýerimizde bolsa «Azajyk yhlas etseň, has gowusy bolar» diýä-de, sypaýyçlyk edýän mähriban mugallymlarymyza näçe sagbolsun aýtsagam bürden gaýdar. Mugallym diýlende, baryp-ha ak mekdebiň bosagasyndan ätlin günüm bilim berip başlan mähriban ynsan ýadyma düşýär. Annagül mugallym bilim bermäge bolan yhlaslylygy bilen ýüregimden aýratyn orun eýeläpdi. Onuň soňky jaň dabarasyny gününde aýdan sözleri henizem gulagymda ýaňlanyp dur. «Sizi köp wagt bäri tanaýan diýsem-ä ýalňys bolar. Men sizi az wagt bäri tanaýanam bolsam, ahliliziňiz öz jigim ýaly eý görýärin». Annagül mugallym ýaly mähriban mugallymlaryň ýurdumyza köpdügi buýsandyryjy hakykat, ýöne bu käriň özüne ýetesi hupbatlarynyň bardygyny-da hiç kim inkär etmese gerek.

Dogrudan hem, agy-garany saýgarmaly alty ýaşlyja körpäniň dünýäsine aralaşyp, özüne düýpgöter nätanys harplary okamagy, ýazmagy öwredip başarmak ýeňil iş bolmasa gerek. Mugallymçylyk käriňiň ýeňil-ýelpäý kär dälidigini (aslynda, hiç bir käriň aňsat kär dälidigini) bilsemem, «Bir gün mugallym bolaryň» diýen belent arzuwymdan el çekip bilmedim. Hamala, bu arzuwmy duýan ýaly, ykbal meni Aman Kekilow adyndaky Mugallymçylyk mekdebiňniň gapysyndan eltdi. Üç ýyl şol ýerde hünär öwrenip, «terbiýeçi» diýen mukaddes ada eýe bolanymda bolsa, iň ajaýyp düşüm hakykat bolan dek begendim.

Eýsem, bu ada eýe bolmak meniň üçin näme sebäpden beýle mukaddeskä? Heniz ýaňy ýörjen-ýörjen bolan körpejäniň ene-atasyndan hemem oýunjaklaryndan ybarat bolan dünýäsine ýene bir dünýä gelip goşulýar. Ol çagalgar bagy. Çaga özüne düýpgöter nätanys bolan bu ýere geleninde birbada aljyraýar, özüni ýitirýär. Birdenkä-de, terbiýeçisine gözi düşýär. Ýüzi ýylgyryp duran mähriban terbiýeçisi çaganynyň ýanyna gelýär, saçlaryny sypaýar, hoşamaý sözleri aýdýar, oýunjaklary bilen oýnaýar. Şonda çaganynyň ýüregi ynjalyp, rahatlyk tapýar. Sebäbi bu ýerde-de çaga edil öýündäkisi kimin ezizlenjegini duýýar. Bu ýerde-de edil ejesi kimin söýüp-ezizelek mähriban ynsanyň bardygyna düşünýär.

Edil şunuň ýaly ýagdaý mekdebe baran çagada-da gaýtalanýar. Işine ezber, mähriban, alçak mugallymdan edep-terbiýe alan okuwçylar uzagyndan durmuşda tejribe ýüki yeten kämil adamlar bolup ýetişýärler. Mugallymyň sowatlylygy, sözleşşi, özüni

alyp barşy okuwçynyň geljekde durmuşda öz ornuny tapmagyna, hünär saýlamagyna täsirini ýetirýär.

Mugallym nähili ukyp-başarynkara eýe bolmalyka?! Mugallym öz bilýän zatlaryny okuwçylar bilen doly we dogry paýlaşyp bilmeli. Her

bir okuwçysy bilen içgin gyzyklanmak, olar bilen gürrüňdeş bolmak mugallymyň wezipesi. Okuwçylarynyň şahsy başarymlaryny (mysal üçin, surat çekmek, aýdym aýtmak, goşgy düzme) ýüze çykaryp, olary ösdürmäge kömek etmek hem mugallymyň paýyna düşýän borçlardan biri bolup durýar. Hakyky mugallym sypaýylyk, hoşamaýlyk bilen okuwçynyň ýalňysyny düşündirip, sapagyna yhlasly çemeleşmegini gazanýar. Bilimli, tertipli, asyly, jemgyýetiň ösüşlerine goşant goşan kämil ýaşlary ýetirdirmek ugrunda zähmet çekýän mugallymlara Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň, il-halkymyzyň, galyberse-de, ene-atalaryň ynamy uludyr. Şeýle beýik ynamy ödäp bilýän zähmetsöýer mugallymlary görinimde, şeýle setirler biygtyýar kalbyma dolýar:

Heňnamlar aýlanar, döwür özgerer,
Şonda-da soralar ahwalynyň-halyň.
Öňünde baş egnmek borjumdyr meniň,
Hem sarpaly, hem mähriban mugallym!

Mahym NURGELDIÝEWA,
Gökdepe etrabyndaky 18-nji çagalgar bagynyň terbiýeçisi.

BERJAÝ EDILMELI DÜZGÜNLER

Hormatly Prezidentimiziň tagallasy bilen Türkmenistanyň Içeri işler ministrliginiň Döwlet ýangyn howpsuzlygy gullugy döwrebap ýangyn söndürijiler, ýöriteleşdirilen tehnikalarydyr beýleki zerur bolan enjamlar bilen yzygiderli üpjün edilýär. Bu asyly işler ýurdumyza Döwlet ýangyn howpsuzlygy gullugynyň maddy-tehniki binýadyny berkitmek, gullugyň işgärleriniň ýaşayş-durmuş şertlerini gowulandyrmak ýaly möhüm meseleleriň çözgüdini özünde jemleýär.

Türkmenistanyň Içeri işler ministrliginiň Döwlet ýangyn howpsuzlygy gullugynyň işgärleri tarapyndan ilatly ýerlerde, eýeçiligiň

görnüşlerine garamazdan, ykdysadyýet desgalarynda, obasenagat toplumlarynda ýangynlaryň önüni alyş çäreleri, wagyz-neşihat işleri yzygiderli geçirilýär. Mähriban ildeşlerimiziň howpsuz zähmet çekmekleri üçin ýangyn howpsuzlyk düzgünlerini berjaý etmegi ýatladýarys.

Häzirkä döwürde elektrik togy bilen işleýän dürli görnüşdäki enjamlar giňden ulanylýar. Şol elektrik enjamlarynyň birikdirijileriniň gyzmaklygynyň önüni almak üçin olaryň berk gysylp durmagyny üpjün etmeli. Elektrik enjamlarynyň gurluş düzgünleriniň talaplaryna laýyk gelmegini hemişe gözegçilikde saklamaly.

Gorag enjamlarynda, elektrik ulgamlarynda önüni alyş, abatlama, duýdurjy işleriniň öz wagtynda geçirilmegini üpjün edip, dürli hadysalara getirip biljek bozulmalary öz wagtynda düzetmeli. Gorag enjamlarynyň gysga tok utgaşmasyna, aşa agram düşmezligine, uly geçiş garşylygyna, togun derejesiniň aşu köpelmegine, şeýle-de elektrik enjamlarynyň beýleki kadasyz iş tertibine hemişe gözegçilik etmeli.

Elektrik togy bilen işleýän enjamlar ulanylanda, ýangyn howpsuzlyk düzgün-

lerini berjaý etmek bolup biläýjek dürli nogsanlyklaryň önüni alar.

Begmyrat GURDOW,
Ahal welaýatynyň Polisýa müdirliginiň Yangyn howpsuzlygy bölüminiň uly gözegçisi, içerki gullugyň kapitany.

ABUNA — 2026

HORMATLY OKYJYLAR!

«Mugallymlar gazetiniň elektron görnüşine «turkmenmetbugat.gov.tm» internet sahypasynda hem-de «Türkmenmetbugat» mobil goşundysynda «Merkezi gazet-žurnallar we welaýat gazetleri» bukjasynda ýazylyp bilersiňiz. Elektron görnüşine ýazylmak üçin telefon belgimiz: 39-96-40.

MUGALLYMLAR GAZETI

ESASLANDYRYJYSY —
TÜRKMENISTANYŇ
MINISTRLER KABINETI

Baş redaktor
E-mail: mugallymlar-gazeti@sanly.tm

Söhbet
NURBERDIÝEW

BIZIŇ
SALGYMYZ:
Aşgabat şäheri,
Garaşsyzlyk saýoly-100,
Türkmenbaşynyň erkin
döredijilik mekany.

TELEFONLARIMYZ:
kabulhana — 38-61-53; jogapkär kätüp — 39-96-40.
E-mail: mugallymlar-gazeti@sanly.tm

BÖLÜMLER:
sýýasat — 39-96-39; milli miras we edebiýat — 39-96-45;
orta bilim we terbiýeçilik işi — 39-96-47; ylym, ýokary we
ýörite orta okuw mekdepleri — 39-96-42; habarçy hatlar —
39-96-48; kompýuter merkezi — 39-96-43; faks — 38-61-45.

Gazeti elektron görnüşde «turkmenmetbugat.gov.tm» we «metbugat.gov.tm» internet sahypalaryndan hem-de «Türkmenmetbugat» mobil goşundysyndan okap bilersiňiz.

Gazet
hepdäniň
duşenbe, çarşenbe
günleri çykýar.

SANY - 18400.

4 833 001 500073

Bahasy 30 teňne.